

Emine ŞAMDANCI

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı, Malatya

Mehmet ÖZCAN

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı, Malatya

Mümine Görmez

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı, Tokat

PATOLOJİNİN TANIMI VE TARİHÇE

Patoloji, eski Yunanca pathos (hastalık) ve logos (bilim) kelimelerinden türetilmiş olup hastalıkların bilimsel yöntemlerle incelenmesi anlamına gelmektedir. Hastalıklar sonucu hücre, doku ve organlarda meydana gelen morfolojik (biçimsel, görüntüsel) değişiklikleri incelemektedir. Belirli bir bozukluğun tipik özellikleriyle bütününe patoloji denilebilir. En çok "anormal" anlamında kullanılır. Son yıllarda görüntüleme yöntemleri ve biyokimyasal yöntemlerdeki hızlı gelişmelere rağmen halen birçok hastalığın veya lezyonun tanısında patolojik inceleme oldukça kıymetlidir.

Patolojinin tarihi insanoğlunun hastalıklarla ilgili ilk bilgi edinme çabalarına kadar uzanmaktadır. İbn-i Sina, El-Kanun Fi't-Tıp (Tıp Kanunu), 3.ciltte patoloji, teşhisin önemini vurgulamaktadır. Hamdi Suat Aknar ise 1900'lü yılların başında modern anlamda patolojiyi kurar.

Hastalardaki belirti ve bulguların nedenlerini açıklamak, klinik bakım ve tedavi için sağlam bir temel oluşturmak hedeflerini güden patolojiye genellikle 4 şekilde materyal gelir. Bunlar;

- Biyopsi
- Cerrahi girişim ile alınan organ veya dokular
- Otopsiden alınan dokular
- Sitoloji materyalleridir.

dekler hematoksilen ile mor, sitoplazmalar ise eozin ile pembe boyanır. Biyopsilerin değerlendirilmesinde H-E boyasındaki histomorfolojik görünüm, tanıya ulaşmada ilk ve en önemli basamaktır.

PATOLOJİ MATERYALLERİNİN ARŞİVLENMESİ

Ülkemizde, otopside veya hastadan alınan doku örneklerinin ne biçimde ne kadar süre kalacağı konusunda bağlayıcı bir yasa veya yönetmelik yoktur. Bu nedenle, her laboratuvar kendi koşullarında uygun bir saklama politikası belirlemektedir. Otopsiler için dokular örnekledikten sonra 2 yıl, bunlardan hazırlanan parafin blok ve preparatlar ise genellikle süresiz saklanmaktadır. Saklanan doku/organ, arşivlenen parafin blok ve preparatların 'sahibi' otopsinin/hastanın kendisi olduğu için; ihtiyaç halinde tekrar değerlendirilmek üzere başka bir merkezde veya kurullara usulüne uygun gönderilebilir. Bu gönderim, olguya ait parafin blok, lamlar tutanak altına alınarak yapılmalıdır. Otopsi olgusuna ait ve patolojik inceleme materyallerinin arşivlenmesi ve saklanması hukuki bir sorumluluk olduğu da unutulmamalıdır.

Kaynakça

1. Bancroft JD, Stevens A. Theory of Practice of Histological Techniques. Third Ed. Churchill Livingstone, Great Britain, 1990.
2. Dezna C. Sheehan, Battelle Pr. Theory and Practice of Histotechnology, Second Edition, September 1987.
3. Küpelioglu AA, Pabuçcuoglu U. Patoloji ve sitopatoloji laboratuvar teknikleri. DEÜ Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu yayın no:3, İzmir, 1995
4. Koss LG. Diagnostic Cytology and Its Histopathologic Bases, 4th Ed. Lippincott, Philadelphia, 1992.
5. DeMay RM. The Art&Science of Cytopathology, ASCP Press, Chicago, 1996.
6. Beesley JE. Immunohistochemistry: A Practical Approach. Oxford University Press, Oxford, New York, Tokyo, 1993.
7. Spagnolo DV, Ellis DW, Juneja S, Leong AS, Miliauskas J, Norris DL, Turner J. The role of molecular studies in lymphoma diagnosis: a review. Pathology 2004; 36(1):19-44
8. Arber DA. Molecular diagnostic approach to on-Hodgkin's lymphoma. J Mol Diagn 2000; 2(4): 178-190.
9. Saukko P, Knight B. Knight's Forensic Pathology. 3rd ed. London: Edward Arnold (Publishers) Ltd; 2004.
10. Çakır E, Şamdancı ET. Patoloji ve Sitolojide Değerlendirme. In: Çocuk Hastalarda Tanı Testleri, 1.Ed. Adana Nobel Kitapevi, 2011.